

Kommitté 5: Utbildning övriga motioner, bistånd, försvar, bostad

**Motioner:
Försvar**

Centerpartiets partistämman 29 september - 1 oktober 2023

Centerpartiet

Innehållsförteckning

Yttrande Partistyrelsen	2
Att-satser från partistyrelsen	5
Att-satser som behandlas i annan kommitté	6
Förslag till beslut: Bifall.....	6
Förslag till beslut: Besvarad.....	7
Förslag till beslut: Avslag	8
Att-satser.....	9
5.38 Motion angående MSB.....	12
5.39 Motion om en modern värnplikt för ett modernt samhälle	12
5.40 Åtgärder mot underrättelsehotet mot svenska högskolor och universitet.....	14
5.41 Återinförande av krav på Skyddsrum i samband med Nyproduktion.....	14
5.42 Stärk Sveriges luftvärn.....	15
5.43 Stärk civilförsvaret	15
5.44 Krigsplacera ledande politiska företrädare i kommuner och regioner	16
5.45 Gemensamma försvarsresurser för militärt hotade demokratier	18
5.46 Motion om att införa kraftfulla hållbarhetskrav i Försvarsmaktens beställningar av drivmedel och material	19
5.47 Allmän värnplikt för alla.....	20
5.48 Krisberedskapsstöd för uppvärmning av bostäder vid el-avbrott.....	21
5.49 Motion om robusthet i relation till den digitala utvecklingen inom det offentliga Sverige	22

1 Yttrande Partistyrelsen

2 För Centerpartiet är hela Sverige värt att försvara. Det betyder för oss att totalförsvaret, i hela landet,
3 ska kunna försvara oss mot ett väpnat angrepp och samtidigt värna vår säkerhet, frihet,
4 självständighet och handlingsfrihet. Totalförsvaret ska kunna bedrivas enskilt och tillsammans med
5 andra, inom och utom landet. Totalförsvarets olika delar kompletterar och stärker varandra utifrån
6 sina respektive roller. Det militära försvaret ska försvara hela Sverige, inte bara militära mål. Armén,
7 flygvapnet och marinen ska växa och bli bättre var för sig, men också tillsammans. Så att vårt land,
8 vår demokrati och vi som bor här är säkra om ett annat land skulle vilja anfälla oss eller något av våra
9 grannländer. Totalförsvaret stärks av att vi blir medlemmar i Nato. Vi vill se ökade anslag till
10 totalförsvaret, både militärt och civilt försvars många olika delar och vi har varit med och höjt
11 anslagen kontinuerligt sedan 2015.

12

13 För oss är det viktigt att den grundläggande motståndskraften i samhället stärks så det finns en stabil
14 grund att bygga ett robust totalförsvaret på. Utan den grundläggande motståndskraften riskerar
15 sårbarheter och risker i vardagen bli enorma svagheter under både fredstida kriser och höjd
16 beredskap och krig. Något som ytterst hotar både liv och hälsa. Centerpartiet driver en politik för att
17 både stärka den grundläggande motståndskraften i samhället genom att, exempelvis, arbeta för ökad
18 självförsörjningsgrad av viktiga förnödenheter inom de gröna näringarna, och för att stärka upp
19 samhället med särskilda totalförsvaresresurser som exempelvis lagerhållning av insatsvaror till
20 jordbruket. I totalförsvarespolitiken möts under- och ovanifrånperspektiven.

21

22 Som centerpartister är vi övertygade om att hållbarhet och grön omställning kan bidra till ökad
23 motståndskraft i totalförsvaret. Genom att använda biodrivmedel i tanken minskar vi beroendet av
24 rysk olja samtidigt som vi stärker den nationella självförsörjningsgraden på drivmedel och bidrar till
25 den gröna omställningen. När fler personer skaffar solceller på taken för att få ner elkostnaden eller
26 minska beroendet av fossil energi stärks också individens motståndskraft att klara sig om stamnätet
27 utsätts för angrepp, må det vara ett cyberangrepp eller ett konventionellt militärt angrepp. Vid
28 strömavbrott kommer hela kvarteret samlas hos den där lampan fortsatt lyser och elementen
29 värmer. Det gröna avdrag som idag finns bidrar därför också till samhällets samlade motståndskraft.
30 Omställning, hållbarhet och motståndskraft går hand i hand. Också Försvarsmakten ska ta
31 miljöhänsyn i sin verksamhet i fred och Försvarsmakten arbetar också systematiskt för att uppnå en
32 hållbar verksamhet som återspeglar målen i Agenda 2030 och de nationella miljökvalitetsmålen.
33 Dock menar partistyrelsen att Försvarsmakten, och Försvarets materielverk tydligare kan agera
34 kravställare för att, där det är möjligt utan att försvarsförmågan påverkas negativt, i större
35 utsträckning göra hållbara och gröna upphandlingar till sin verksamhet. Det bör också inkluderas i
36 den årliga hållbarhetsredovisningen. Partistyrelsen ser stor potential i försvarsforskning och
37 försvarsutveckling som bidrar till både försvarsförmåga, ökad självförsörjning och den gröna
38 omställningen. JAS har redan testflugit på biobränsle. Försvarsindustrin borde kunna utgöra en viktig
39 del i den gröna industrirevolution vi ser just nu i Sverige. Försvarsmakten och Försvarets Materielverk
40 bör tillsammans med industrin ta steg framåt för ett försvar där hållbarhet, försörjning och säkerhet
41 tillsammans utgör viktiga delar.

42

43 Kunskap och kompetens är en förutsättning för att bygga motståndskraft och robusthet i
44 organisationer och i verksamheter, och för att inte utsätta sin organisation för hot och risker. Att ha

45 kunskap om sårbarheter och risker i den egna verksamheten och varför ens egen verksamhet är
46 skyddsvärd är någonting som inte bara säkerhetsavdelningen behöver ha kunskap om i en
47 organisation. Det är särskilt viktigt i tider av utländska underrättelsehot och påverkansförsök.

48

49 Säpo har pekat på bristande kunskaper och säkerhetskyddsarbete generellt i Sverige men också på
50 landets lärosäten. Säpo har också upptäckt utländskt spioneri vid svenska universitet och högskolor.
51 Partistyrelsen menar att det är dags att alla verksamhetsutövare, inklusive de svenska lärosätena tar
52 sitt uppdrag på allvar och höjer medvetandenivån och kunskapsnivån generellt och kontinuerligt om
53 hot, risker och behov av skydd i och av den egna verksamheten. Samtidigt är det komplexa frågor och
54 därför är partistyrelsen positiv till att staten ska kunna stödja vid säkerhetsanalys av forskningsdata
55 och prövning av anställningar, exempelvis genom en särskild statlig funktion för kunskapsstöd.

56

57 Det är också den verksamhetsansvariga som behöver göra analysen över hur den egna verksamheten
58 ska kunna upprätthållas i händelse av exempelvis ett avbrott i elektroniska kommunikationer orsakat
59 av ett cyberangrepp eller under höjd beredskap. En god beredskap innefattar också reservrutiner för
60 sådana fall. Analog kontinuitetshantering kan vara en viktig metod men det kan finnas andra
61 metoder och partistyrelsen menar att metod inte bör regleras i lag. Centerpartiet har länge
62 förespråkade grundläggande funktionskrav ställs på samhällsviktig verksamhet. Det kan utgöra stöd
63 för den som behöver planera för att förbättra sin verksamhets motståndskraft. I det ansvaret ingår
64 att säkerställa att verksamheten snabbt ska kunna återfå sin funktionalitet om denna nedgår, oavsett
65 anledning. Det är också en viktig aspekt för den organisation/verksamhet som totalförsvarsplanerar
66 att beakta och planera för.

67

68 Motståndskraft på organisationsnivå skapas genom en mängd olika aktiviteter. En viktig grund är att
69 ledningen tar sitt ansvar för säkerhet på allvar och har rätt förutsättningar att kunna utöva sitt
70 ledarskap också i händelse av kris, under höjd beredskap och ytterst krig. Att organisationen har en
71 god krishanteringsförmåga; att den är utbildad och övad för sin roll. Under höjd beredskap och krig
72 har både kommun- och regionstyrelserna det politiska formella ansvaret för all ordinarie verksamhet
73 och ledningen för kommunens/regionens del av det civila försvaret. En ledamot i kommunstyrelsen
74 kan dock inte krigsplaceras i sin roll vilket innebär att vid höjd beredskap kan stora delar av politiska
75 kommun- och regionledningar runt i Sverige kallas in till sina ordinarie krigsplaceringar och försvinna
76 från sin kommun/region och därmed inte utföra sitt politiska ledarskap. Det kan leda till sämre
77 ledning, svårare att utkräva ansvar och svagare demokratisk grund i de politiska beslut som fattas.
78 Syftet med att öva i fredstid urholkas också om den utbildade och övade ledningen inte finns
79 tillgänglig att leda när det som bäst behövs. Partistyrelsen menar därför att det kan finnas behov av
80 att stärka den politiska ledningens möjlighet att leda kommuner/regioner i höjd beredskap och krig
81 samt av att se över om regelverket behöver ändras i syfte att kunna krigsplacera ledande politiska
82 företrädare i kommuner och regioner.

83

84 Individens egen motståndskraft, beredskap och försvarsvilja är också avgörande för den samlade
85 totalförsvarsförmågan. Alla i Sverige mellan 16 och 70 år har totalförsvarspplikt och förväntas bidra till
86 totalförsvaret i händelse av krig eller krigsfara. Det kan man göra på många sätt; genom värnplikt
87 eller civilplikt eller genom allmän tjänsteplikt i verksamhet som måste fungera oavsett vad som

88 händer. Det kan vara i ens vanliga tjänst eller exempelvis genom en frivillig försvarsorganisation.
89 Antalet som gör värnplikten har ökat och kommer, p.g.a. omvärldsläget, behöva öka ytterligare
90 kommande år vilket vi välkomnar. När civilplikten nu återaktiveras, först och främst inom
91 räddningstjänsten, kommer det bli möjligt att göra vapenfri plikttjänstgöring för den som så önskar.
92 Det är någonting som Centerpartiet ser positivt på. Vi har länge påtalat behovet av att civilplikten kan
93 behöva återaktiveras. Samtidigt är det viktigt att betona att det är behoven inom det militära och
94 civila försvaret som måste styra hur många som tas ut till plikttjänstgöring oavsett om det är
95 värnplikt eller civilplikt.

96

97 För att matchningen mellan de mönstrande och Försvarsmakten ska bli så bra som möjligt är det
98 också viktigt att Försvarsmakten jobbar aktivt med krav- och befattningsprofiler. Modern krigsföring
99 handlar om mycket mer än bara muskelstyrka och att vara snabb. Det handlar lika mycket om att
100 kunna skaffa sig en lägesförståelse, orientera sig, vara en del av ett team och hantera vapen. Den
101 insikten måste präglade också krav- och befattningsbeskrivningarna och vara ett ständigt pågående
102 arbete för Försvarsmakten att jobba med. 2021 lade Centerpartiet fram 9 förslag på hur
103 jämställdheten kan öka inom Försvarsmakten, en jämställd materielförsörjning var ett av förslagen
104 och likaså ett stärkt medinflytande ute på förband och garnisoner. Att stärka pliktrådets ställning
105 skulle kunna vara ytterligare ett sätt att stärka medinflytandet, något som partistyrelsen ställer sig
106 positiv till.

107

108 Att Försvarsmakten kan rekrytera och behålla den personal, civilanställda, soldater, sjömän och de
109 officerare man behöver är av största vikt och Försvarsmakten behöver som arbetsgivare kunna
110 erbjuda villkor, förmåner, stöd och incitament som gör att anställda vill stanna kvar i verksamheten.
111 Ytterst är det Försvarsmaktens och arbetsmarknadens parter ansvar. Att kallas in med plikt är
112 däremot ett stort ingrepp i den enskilda individens liv och därför är det extra viktigt att de villkor man
113 har under värnplikten inte är undermåliga. Partistyrelsen anser därför att det är rimligt att
114 dagarsättningen för värnpliktiga indexregleras på samma sätt som CSN-bidrag gör samt att
115 förplägnadsersättningen är verklighetsbaserad och reflekterar de kostnader som den är menad att
116 täcka samt att denna också indexregleras.

117

118 När Sverige är med i Nato är vi en del av Natos kollektiva försvar vilket innebär att svenska soldater,
119 sjömän och officerare kan komma bli en del av olika Natosatser. Redan idag deltar värnpliktiga i
120 skarpa Natosatser, exempelvis deltar värnpliktiga mekaniker på plats i Sverige som en del av
121 insatsen Nato Air Policeing där svenskt stridsflyg patrullerar utanför Baltikum. De blir en del av den
122 möjliggörande infrastrukturen för att Sverige ska kunna delta i Natosatsen. När Sverige blir
123 medlemmar i Nato blir vi medlemmar fullt ut och ska inte ha nationella förbehåll för hur vi deltar i
124 eventuella Natosatser. Den ordning som idag gäller, att Försvarsmakten vid behov kan krigsplacera
125 en person efter tre månaders militär grundutbildning bör gälla också framgent.

126

127 Motståndskraft på individ- och samhällsnivå kan ta sig många uttryck. Vi har alla sett de hemska
128 bilderna från Ukraina där människor gömmer sig undan flyganfall i skyddsrum. Det väcker känslor.
129 Att enskilda individer fortsätta leva sitt vanliga liv, gå till sitt vanliga jobb eller till sin krigsplacering är
130 att på individnivå visa att vi inte ger upp och det är en viktig del av den motståndskraft som bygger

131 vårt totalförsvaret starkt. Samhället måste skapa förutsättningar för det. I Sverige måste vi därför
132 återigen börja prata om hur befolkningsskyddet kan utformas, vi måste börja prata tillgång på
133 skyddsrum och massevakueringar ur inte minst städer. Centerpartiet ser en nödvändighet i att stärka
134 befolkningsskyddet och det kommer behöva bli en viktig del i försvarsberedningens fortsatta arbete
135 att komma överens om hur förslagen i SOU *"Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap"*
136 ska tas om hand. Att nya skyddsrum byggs i områden där det behövs kan enligt partistyrelsen vara en
137 sådan viktig åtgärd som behövs framöver. Det kan vara geografiskt särskilt utsatta områden eller
138 områden som byggts senaste 20-30 åren då inga nya skyddsrum har byggts. Men det kan också
139 handla om att ha säkerställt att det finns en organisation för iordningsställande av befintliga
140 skyddsrum eller evakueringar. Partistyrelsen bedömer det som troligt att fler skyddsrum kan behövas
141 men menar samtidigt att behoven kan se olika ut runt om i landet och att behov kopplat till hotbild
142 och utsatthet måste vara styrande.

143

144 Försvaret av Sverige genomförs tillsammans med andra länder, och Sverige bidrar också till trygghet
145 och säkerhet internationellt inte minst genom både militära och civila insatser,
146 kapacitetsuppbyggande insatser och katastrofhanteringsinsatser ofta via MSB men också via
147 Kustbevakningen, FBA och Försvarsmakten inom ramen för både EU, FN och Nato. Det är alltid bra
148 att ansvariga myndigheter ser över vilka resurser Sverige kan bidra med, vad som är mest effektivt
149 och var behoven finns. De har ofta lång erfarenhet att falla tillbaka på. Att Sverige samarbetar med
150 andra länder genom olika militära och civila insatser stärker också deras säkerhet. För oss är det
151 självklart att Sverige ska samarbeta med och stå upp för andra demokratiers rättigheter, inte minst
152 när de hotas av andra länder. Vi ska bidra till att ge dem en röst och stöd på olika sätt för att höja
153 trösklarna för militära angrepp. Att analysera och dra slutsatser utifrån de erfarenheter vi får av det
154 ryska angreppskriget i Ukraina kommer att bli viktigt och ske tillsammans med andra då det påverkar
155 också bl.a. vårt förhållande till EU:s försvarssamarbete och Natos försvarsplanering. Framtida
156 lösningar för global säkerhet kommer formas av utgången av det brutala kriget i Ukraina. Där vi nu
157 använder flera olika verktyg, ekonomiska, politiska, humanitära och militära för att stödja Ukraina att
158 vinna kriget.

Att-satser från partistyrelsen

1. att Centerpartiet ska verka för att Försvarsmakten och Försvarets materielverk i större utsträckning ställer krav på hållbarhet i sina försvarsupphandlingar.
2. att Centerpartiet ska verka för att Försvarsmakten och Försvarets materielverk tillsammans med försvarsindustrin tar steg framåt för ett försvar där säkerhet, försörjning och hållbarhet tillsammans utgör viktiga delar.

159

Att-satser som behandlas i annan kommitté

[5.43.4](#) Behandlas under Landsbygd kommitté 3: att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur Sverige ska utöka lagerhållning av förnödenheter, så att de täcker befolkningens behov för längre tid än tre månader.

[5.43.5](#) Behandlas under Landsbygd kommitté 3: att Centerpartiet ska verka för en utredning hur Sverige kan höja självförsörjningsgraden av baslivsmedel.

160

Förslag till beslut: Bifall

[5.39.4](#) att Centerpartiet ska verka för att indexreglera värnpliktigas dagsersättning för att det ska smidigt följa samhällets prisutveckling, likt CSN-bidrag.

[5.39.5](#) att Centerpartiet ska verka för en verklighetsbaserad förplägnadsersättning för värnpliktiga som reflekterar de konstnader som den menar att täcka, samt indexreglera densamma.

[5.39.7](#) att Centerpartiet ska verka för att pliktrådets ställning ska höjas i syfte att stärka de värnpliktigas rättigheter.

[5.40.1](#) att Centerpartiet verkar för inrättandet av en statlig funktion för kunskapsstöd vid säkerhetsanalys av forskningsdata och prövning av anställningar.

[5.44.1](#) att Centerpartiet arbetar för att säkerställa och stärka den politiska ledningens möjlighet att leda kommuner/regioner i höjd beredskap/krig.

[5.44.2](#) att Centerpartiet arbetar för att se över möjligheten att krigsplacera ledande politiska företrädare i kommuner och regioner.

161

Förslag till beslut: Besvarad

[5.38.1](#) att man utreder hur man skapar inom MSB en styrka, som med kort varsel kan ge sig iväg till en katastrof.

[5.39.1](#) att Centerpartiet ska verka för att Forsvarsmaktens befattningsguide ses över för att ge en mer noggran och verklighetsbaserad bild av alla de befattningsutbildningarna som värnpliktiga förväntas genomföra.

[5.39.2](#) att Centerpartiet ska verka för att Forsvarsmakten ska kontinuerligt uppdatera kravprofilerna, till Plikt- och Prövningsverket, för befattningar för att uppmärksamma tidigare skador och saker som kan hindra de värnpliktiga i utbildning.

[5.39.3](#) att Centerpartiet ska verka för att bättre möjligheter till att göra en vapenfri totalförsvarsplikt.

[5.39.6](#) att Centerpartiet ska verka för att värnplikta, liksom annan anställd personal i Forsvarsmakten, ska ha rätt till ersättning för skarp tjänst såsom skyddsvaktjänst eller beredskap.

[5.39.8](#) att Centerpartiet ska verka för att stärka värnpliktigas rätt till samtalsstöd med kurator eller psykolog oavsett vart i landet de genomför sin militära utbildning och utan att behöva motivera sitt behov för stöd.

[5.39.9](#) att Centerpartiet ska verka för att det, efter svenska NATO-inträdet, ska vara frivilligt för värnplikta att delta i NATO-insatser.

[5.39.10](#) att Centerpartiet ska verka för att utreda systemet för disciplinåtgärder under värnplikt.

[5.39.11](#) att Centerpartiet ska verka för en jämställd materialanskaffning.

[5.41.1](#) att skyndsamt tillstålla Centerpartiets Riksdagsgrupp att föra frågan vidare.

[5.41.2](#) att föra samtal över blockgränserna för att hitta ett sätt att så snart som möjligt återinföra byggande av Skyddsrum i nyproduktion.

[5.42.1](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur Sverige, utifrån lärdomar från Ukraina, snarast kan stärka luftförsvaret för att utöver militära mål även skydda civilbefolkning och livsnödvändig infrastruktur som el- och vattenförsörjning.

[5.43.1](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur kritisk infrastruktur, som el- och vattenförsörjning, kan få förbättrad motståndskraft mot yttre attacker och snabbt kunna återfå sin funktionalitet efter angrepp.

[5.43.2](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur Sverige snabbt kan bygga skyddsrum av hög kvalitet för en större del av befolkningen.

[5.43.3](#) att Centerpartiet ska verka för att det vid nybyggen av större flerbostadshus ska vara krav på att även bygga skyddsrum.

[5.45.1](#) att Centerpartiet verkar för gemensamma försvarsresurser för militärt hotade demokratier.

[5.46.1](#) att en organisation för inköp och upphandling inom Försvarsmakten byggs upp, där kompetens för miljö- och hållbarhet inkluderats för att kunna ställa hårda krav.

[5.46.2](#) att Försvarsmakten årligen rapporterar till Försvarsutskottet hur arbetet går och i vilka upphandlingar man varit framgångsrik att få igenom hållbarhetskrav.

[5.46.3](#) att Försvarsmakten inleder inköpssamarbete med andra stora aktörer i Sverige, till exempel Swedavia, för att ersätta sina fossila drivmedel inklusive flygbränslet med hållbara alternativ.

162

Förslag till beslut: Avslag

[5.47.1](#) att allmän värnplikt för alla i åldersgruppen 19 år införs.

[5.48.1](#) att fastighetsägare erbjuds ett statligt investeringsstöd för att uppmuntras investera i ökad civil krisberedskap för uppvärmning av bostäder oberoende av eltillgång.

[5.49.1](#) att Centerpartiet verkar för att det införs lagstadgade krav på analog kontinuitetshantering så att Sverige utvecklar en robusthet i händelse av vardagskriser till allvarigare kriser och krig.

163

164

165 **Att-satser**

166 [5.38.1](#) att man utreder hur man skapar inom MSB en styrka, som med kort varsel kan ge sig iväg till
167 en katastrof.

168

169 [5.39.1](#) att Centerpartiet ska verka för att Försvarsmaktens befattningsguide ses över för att ge
170 en mer noggran och och verklighetsbaserad bild av alla de befattningsutbildningarna som
171 värnpliktiga förväntas genomföra.

172

173 [5.39.2](#) att Centerpartiet ska verka för att Försvarsmakten ska kontinuerligt uppdatera
174 kravprofilerna, till Plikt- och Prövningsverket, för befattningar för att uppmärksamma tidigare skador
175 och saker som kan hindra de värnpliktiga i utbildning.

176

177 [5.39.3](#) att Centerpartiet ska verka för att bättre möjligheter till att göra en vapenfri
178 totalförsvarsplikt.

179

180 [5.39.4](#) att Centerpartiet ska verka för att indexreglera värnpliktigas dagsersättning för att det
181 ska smidigt följa samhällets prisutveckling, likt CSN-bidrag.

182

183 [5.39.5](#) att Centerpartiet ska verka för en verklighetsbaserad förplägnadsersättning för
184 värnpliktiga som reflekterar de konstnader som den menar att täcka, samt indexreglera densamma.

185

186 [5.39.6](#) att Centerpartiet ska verka för att värnplikta, likt annan anställd personal i
187 Försvarsmakten, ska ha rätt till ersättning för skarp tjänst såsom skyddsvaktjänst eller beredskap.

188

189 [5.39.7](#) att Centerpartiet ska verka för att pliktrådets ställning ska höjas i syfte att stärka de
190 värnpliktigas rättigheter.

191

192 [5.39.8](#) att Centerpartiet ska verka för att stärka värnpliktigas rätt till samtalsstöd med kurator
193 eller psykolog oavsett vart i landet de genomför sin militära utbildning och utan att behöva motivera
194 sitt behov för stöd.

195

196 [5.39.9](#) att Centerpartiet ska verka för att det, efter svenska NATO-inträdet, ska vara frivilligt för
197 värnplikta att delta i NATO-insatser.

198

199 [5.39.10](#) att Centerpartiet ska verka för att utreda systemet för disciplinåtgärder under värnplikt.

200

201 [5.39.11](#) att Centerpartiet ska verka för en jämställd materialanskaffning.

202

203 [5.40.1](#) att Centerpartiet verkar för inrättandet av en statlig funktion för kunskapsstöd vid
204 säkerhetsanalys av forskningsdata och prövning av anställningar.

205

206 [5.41.1](#) att skyndsamt tillstålla Centerpartiets Riksdagsgrupp att föra frågan vidare.

207

208 [5.41.2](#) att föra samtal över blockgränserna för att hitta ett sätt att så snart som möjligt återinföra
209 byggande av Skyddsrum i nyproduktion.

210

211 [5.42.1](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur Sverige, utifrån lärdomar från Ukraina,
212 snarast kan stärka luftförsvaret för att utöver militära mål även skydda civilbefolkning och
213 livsnödvändig infrastruktur som el- och vattenförsörjning.

214

215 [5.43.1](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur kritisk infrastruktur, som el- och
216 vattenförsörjning, kan få förbättrad motståndskraft mot yttre attacker och snabbt kunna återfå sin
217 funktionalitet efter angrepp.

218

219 [5.43.2](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur Sverige snabbt kan bygga skyddsrum av
220 hög kvalitet för en större del av befolkningen.

221

222 [5.43.3](#) att Centerpartiet ska verka för att det vid nybyggen av större flerbostadshus ska vara krav på
223 att även bygga skyddsrum.

224

225 [5.43.4](#) Behandlas under Landsbygd kommitté 3: att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur
226 Sverige ska utöka lagerhållning av förnödenheter, så att de täcker befolkningens behov för längre tid
227 än tre månader.

228

229 [5.43.5](#) Behandlas under Landsbygd kommitté 3: att Centerpartiet ska verka för en utredning hur
230 Sverige kan höja självförsörjningsgraden av baslivsmedel.

231

232 [5.44.1](#) att Centerpartiet arbetar för att säkerställa och stärka den politiska ledningens möjlighet att
233 leda kommuner/regioner i höjd beredskap/krig.

234

235 [5.44.2](#) att Centerpartiet arbetar för att se över möjligheten att krigsplacera ledande politiska
236 företrädare i kommuner och regioner.

237

238 [5.45.1](#) att Centerpartiet verkar för gemensamma försvarsresurser för militärt hotade demokratier.

239

240 [5.46.1](#) att en organisation för inköp och upphandling inom Försvarsmakten byggs upp, där
241 kompetens för miljö- och hållbarhet inkluderats för att kunna ställa hårda krav.

242

243 [5.46.2](#) att Försvarsmakten årligen rapporterar till Försvarsutskottet hur arbetet går och i vilka
244 upphandlingar man varit framgångsrik att få igenom hållbarhetskrav.

245

246 [5.46.3](#) att Försvarsmakten inleder inköpssamarbete med andra stora aktörer i Sverige, till exempel
247 Swedavia, för att ersätta sina fossila drivmedel inklusive flygbränslet med hållbara alternativ.

248

249 [5.47.1](#) att allmän värnplikt för alla i åldersgruppen 19 år införs.

250

251 [5.48.1](#) att fastighetsägare erbjuds ett statligt investeringsstöd för att uppmuntras investera i ökad
252 civil krisberedskap för uppvärmning av bostäder oberoende av eltillgång.

253

254 [5.49.1](#) att Centerpartiet verkar för att det införs lagstadgade krav på analog kontinuitetshantering så
255 att Sverige utvecklar en robusthet i händelse av vardagskriser till allvarigare kriser och krig.

256

257

258 [5.38 Motion angående MSB](#)

259 **Motionskrivare:** Nils Lewinsky

260 GÖTEBORGS C-krets, GÖTEBORGS C-dist

261 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

262

263 [Brödtext](#)

264 MSB (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap) är mycket långsamma i sina beslut att skicka
265 hjälppersonal till katastrofer i världen tex jordbävningar. I en del länder finns en beredskapsstyrka
266 färdig , att ge sig iväg genast, för att lite egter överlevande. MSB borde ha en sådan styrka i
267 beredskap. Att öva i verklighen ger mera erfarenhet , än man kan skaffa på vanliga övningar.

268 [Att-sats](#)

269 [5.38.1](#) att man utreder hur man skapar inom MSB en styrka, som med kort varsel kan ge sig iväg till
270 en katastrof.

271 [Yttrande Distrikt](#)

272 Besvarad

273 [5.39 Motion om en modern värnplikt för ett modernt samhälle](#)

274 **Motionskrivare:** Elsie Gisslegård

275 Centerpartiets Ungdomsförbund

276 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

277 Förbundsstyrelsen Centerpartiets Ungdomsförbund

278 [Brödtext](#)

279 Värnplikt är en nygammalt fenomen i den svenska Försvarsmakten och i det svenska samhället i
280 stort. Efter att värnplikten återinförs finns det mycket som måste göras för att modernisera och
281 komma ikapp moderniseringen som skett i övriga samhället. Värnplikt är inte vilket uppdrag som
282 helst. De som blir pliktade sätter ofta sina liv på paus för att försvara det gemensamma med livet
283 som insats. I detta otroligt nobla antagande måste de känna att de får det stöd de behöver innan,
284 under och efter sin värnplikt. För att värnplikten ska göra detta krävs reformer på tre olika områden:
285 mönstring och urval, ersättning och rättigheter.

286

287 För att försvaret ska bli en attraktiv arbetsplats som lockar kompetent arbetskraft måste mönstringen
288 och befattningsutbildningarna bli mer transparenta. I nuläget tvingas värnpliktiga att avbryta sin
289 värnplikt på grund av anledningar som skulle kunna upptäckts med bättre kravprofiler. Till exempel
290 krävs det inget allergitest för häst innan man blir en del av den beridna högvakten, vilket gjort att flera
291 värnpliktiga tvingas avrusta och avsluta sin tjänstgöring. Detta är dålig användning av humankapital
292 och resurser.

293

294 Ytterligare är det viktigt att värnpliktiga får en skälig ersättning för sitt arbete. Ersättningarna bör
295 indexregleras likt statliga bidrag som CSN för att de inte ska hamna efter inflationen eller bli offer för
296 politiskt fjäsk. Det är också viktigt att förplägnadsersättningen, som ersättning värnpliktiga får när den

297 inte är i tjänst för att täcka mat, reflekterar de kostnader som ersättningen är till för att täcka. När
298 konsumentverket uppger att matkostnaden för unga och vuxna beräknas till 121 kronor per dag, är
299 det orimligt att värnpliktiga bara får 75 kronor. Dessutom bör värnpliktiga likt annan personal i
300 Försvarsmakten få rätt till ersättning för skarp tjänst som exempelvis högvakt. Detta eftersom
301 säkerhetsrisken är den samma oavsett om man är pliktad eller anställd.

302

303 Vi ser även att det måste satsas mer på värnpliktigas psykiska stridsvärde. Värnplikten är både fysiskt
304 och psykiskt krävande. Värnpliktiga behöver ha bättre tillgång till samtalsstöd och kuratorer, utan att
305 behöva motivera sitt mående, för att fler ska klara sin värnplikt och trivas. Oavsett vart värnpliktiga
306 genomför sin tjänstgöring bör det finnas tillgång till en kurator eller psykolog. Vidare behövs systemet
307 för disciplinåtgärder utredas för att motverka att värnpliktiga på olika förband men gjort samma fel får
308 olika disciplinära åtgärder.

309

310 Under en värnpliktigs tjänstgöring finns det många uppgifter som den värnpliktiga tvingas att
311 genomföra. En av de uppgifterna ska inte vara att ofrivilligt skickas till ett annat land för NATO-insats.
312 Vidare är värnplikt idag könsneutral och därför behöver Försvarsmakten ta nya tag när det kommer till
313 jämställd materialanskaffning. Detta arbete pågår men bör fortsätta att utvecklas så att även icke-
314 manliga värnpliktiga får material som passar dem.

315 [Att-sats](#)

316 [5.39.1](#) att Centerpartiet ska verka för att Försvarsmaktens befattningsguide ses över för att ge
317 en mer noggrann och verklighetsbaserad bild av alla de befattningsutbildningarna som
318 värnpliktiga förväntas genomföra.

319 [5.39.2](#) att Centerpartiet ska verka för att Försvarsmakten ska kontinuerligt uppdatera
320 kravprofilerna, till Plikt- och Prövningsverket, för befattningar för att uppmärksamma tidigare
321 skador och saker som kan hindra de värnpliktiga i utbildning.

322 [5.39.3](#) att Centerpartiet ska verka för att bättre möjligheter till att göra en vapenfri
323 totalförsvarsplikt.

324 [5.39.4](#) att Centerpartiet ska verka för att indexreglera värnpliktigas dagsersättning för att det
325 ska smidigt följa samhällets prisutveckling, likt CSN-bidrag.

326 [5.39.5](#) att Centerpartiet ska verka för en verklighetsbaserad förplägnadsersättning för
327 värnpliktiga som reflekterar de konstanter som den menar att täcka, samt indexreglera
328 densamma.

329 [5.39.6](#) att Centerpartiet ska verka för att värnplikta, likt annan anställd personal i
330 Försvarsmakten, ska ha rätt till ersättning för skarp tjänst såsom skyddsvakttjänst eller
331 beredskap.

332 [5.39.7](#) att Centerpartiet ska verka för att pliktrådets ställning ska höjas i syfte att stärka de
333 värnpliktigas rättigheter.

334 [5.39.8](#) att Centerpartiet ska verka för att stärka värnpliktigas rätt till samtalsstöd med kurator
335 eller psykolog oavsett vart i landet de genomför sin militära utbildning och utan att behöva
336 motivera sitt behov för stöd.

337 [5.39.9](#) att Centerpartiet ska verka för att det, efter svenska NATO-inträdet, ska vara frivilligt för
338 värnplikta att delta i NATO-insatser.

339 [5.39.10](#) att Centerpartiet ska verka för att utreda systemet för disciplinåtgärder under värnplikt.

340 [5.39.11](#) att Centerpartiet ska verka för en jämställd materialanskaffning.

341 [Yttrande Distrikt](#)

342 CUF:s förbundsstyrelse beslutade att skicka vidare motionen till partistämman.

343 att bifalla motionen i sin helhet.

344

345 [5.40 Åtgärder mot underrättelsehotet mot svenska högskolor och](#) 346 [universitet](#)

347 **Motionskrivare:** Anton Ångman, Sundsvall, Västernorrland

348 Riksorganisationen

349 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

350

351 [Brödtext](#)

352 Säkerhetspolisen har i sina senaste årsrapporter omnämnt att främmande makts
353 underrättelseinhämtning i Sverige ökat och de länder som särskilt pekas ut är Ryssland, Kina och Iran.
354 Detta sker i hög grad mot civila intressen. Även svensk högskolesektor är drabbad, och bara i närtid
355 har det avslöjats att svensk Kungliga Tekniska Högskolan och Chalmers tagit emot trettioalet
356 kinesiska forskare som visat sig ha direkta band till den kinesiska militären. Riksrevisionen har
357 nyligen inlett en granskning om hur väl svenska lärosäten skyddar känslig forskningsdata, och det
358 finns egentligen ingen tvekan om att den akademiska öppenheten systematiskt utnyttjas. Att pröva
359 vilken typ av information och teknologi som är känslig ur säkerhetssynpunkt och huruvida en
360 utländsk forskare går främmande makts ärenden behöver bli bättre i Sverige. Det bör emellertid inte
361 vara högskolor och universitets uppgift att arbeta med säkerhetsskydd på detta sätt, eftersom det
362 inte tillhör deras kompetensområde. Därför bör en statlig funktion inrättas för att erbjuda
363 kunskapsstöd vid säkerhetsanalys av forskningsdata och prövning av anställningar.

364 [Att-sats](#)

365 [5.40.1](#) att Centerpartiet verkar för inrättandet av en statlig funktion för kunskapsstöd vid
366 säkerhetsanalys av forskningsdata och prövning av anställningar.

367 [Yttrande Distrikt](#)

368 .

369 [5.41 Återinförande av krav på Skyddsrum i samband med Nyproduktion.](#)

370 **Motionskrivare:** Per Forsberg

371 SOLNA C-krets, STOCKHOLMS LÄN C-dist

372 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

373

374 Brödtext

375

376 “Nya skyddsrum skall inte byggas för täckande av ett nytt behov av skyddsplatser. En sådan
377 produktion är aktuell först i ett skede där omvärldssituation och hotbild motiverar byggande.” (cit:
378 Skyddsrum SR 09 2012 års utgåva, MSB). Föreslår istället att det nu är dax att växla upp och
379 återinföra krav på byggande av Skyddsrum i nyproduktion. Enligt Citatet ovan så tycker jag att
380 omvärldssituationen och dess hotbild som tex. kriget i Ukraina gör gällande.

381 Att-sats

382 [5.41.1](#) att skyndsamt tillställa Centerpartiets Riksdagsgrupp att föra frågan vidare.

383 [5.41.2](#) att föra samtal över blockgränserna för att hitta ett sätt att så snart som möjligt återinföra
384 byggande av Skyddsrum i nyproduktion.

~~385~~ Yttrande Distrikt

387 [5.42 Stärk Sveriges luftvärn](#)

388 **Motionskrivare:** Pietro Marchesi

389 TÄBY C-krets, STOCKHOLMS LÄN C-dist

390 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

391 Ann-Sofie, Lager, Stockholms Län

392 Brödtext

393 Rysslands vidriga anfallskrig i Ukraina visar på vikten av förmåga att skydda inte bara militära
394 anläggningar, utan även städer och civila mål som sjukhus och livsviktig infrastruktur för försörjning
395 av mat, energi och vatten. Samhället avstannar om allt detta inte fungerar, vilket är orsaken till att
396 det är mål för en angripare.

397 För att skydda hela samhället i händelse av krig behöver Sverige ett utökat luftvärn för kort-, medel-
398 och långdistans, med kapacitet att skjuta ner såväl jaktflygplan och helikoptrar som
399 kryssningsrobotar och drönare med lång räckvidd. Även Sveriges ytstridsfartyg behöver utrustas med
400 moderna luftvärnsrobotar.

401 Att-sats

402 [5.42.1](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur Sverige, utifrån lärdomar från Ukraina,
403 snarast kan stärka luftförsvaret för att utöver militära mål även skydda civilbefolkning och
404 livsnödvändig infrastruktur som el- och vattenförsörjning.

~~405~~ Yttrande Distrikt

407 [5.43 Stärk civilförsvaret](#)

408 **Motionskrivare:** Pietro Marchesi

409 TÄBY C-krets, STOCKHOLMS LÄN C-dist

410 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

411 Ann-Sofie, Lager, Stockholms Län

412 Brödtext

413 Ryssland har i sitt avskryvårda anfallskrig mot Ukraina i hög uträkning riktat sina attacker mot
414 civilbefolkningen, sjukhus, livsmedelslager och mot el- och vattenförsörjning. Ukraina har visat på
415 stark förmåga att snabbt återställa el- och vattenförsörjning efter stor förstörelse.

416 Som ett led i att stärka Sveriges totalförsvar, bör nivån på Sveriges beredskap mot attacker på
417 infrastruktur höjas. Det kan exempelvis vara i form av redundans i systemen, beredskapsplaner,
418 kunskapsspridning eller lagerhållning av material för att snabbt kunna återställa omfattande skador
419 på t.ex. el- och vattenförsörjning.

420 Sverige behöver betydligt fler och bättre utrustade skyddsrum. Här är Finland ett föredöme. De
421 skyddsrum som byggs måste vara anpassade för vistelse under längre tid. Det ska finnas el, vatten,
422 ström, internet osv.

423 Sverige behöver dessutom en högre självförsörjningsgrad och kraftigt utökad lagerhållning av mat,
424 mediciner och livsnödvändigt förbrukningsmaterial. Även här är Finland en förebild.

425 Att-sats

426 [5.43.1](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur kritisk infrastruktur, som el- och
427 vattenförsörjning, kan få förbättrad motståndskraft mot yttre attacker och snabbt kunna
428 återfå sin funktionalitet efter angrepp.

429 [5.43.2](#) att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur Sverige snabbt kan bygga skyddsrum av
430 hög kvalitet för en större del av befolkningen.

431 [5.43.3](#) att Centerpartiet ska verka för att det vid nybyggen av större flerbostadshus ska vara krav på
432 att även bygga skyddsrum.

433 [5.43.4](#) Behandlas under Landsbygd kommitté 3: att Centerpartiet ska verka för en utredning av hur
434 Sverige ska utöka lagerhållning av förnödenheter, så att de täcker befolkningens behov för
435 längre tid än tre månader.

436 [5.43.5](#) Behandlas under Landsbygd kommitté 3: att Centerpartiet ska verka för en utredning hur
437 Sverige kan höja självförsörjningsgraden av baslivsmedel.

~~438~~ 439 Yttrande Distrikt

441 [5.44 Krigsplacera ledande politiska företrädare i kommuner och regioner](#)

442 **Motionskrivare:** Gusten Mårtensson

443 ÄLMHULT C-krets, KRONOBERG C-dist

444 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

445

446 Brödtext

447 Sveriges säkerhetspolitiska läge är det svåraste sedan andra världskriget. Arbetet med att rusta upp
448 såväl militärt som civilt försvar har nu tagit fart igen från att ha gått på sparlåga. Det kommer att ta
449 tid att bygga starkare försvarsförmåga. Mycket av det som var självklart för över 30 år sedan behöver
450 idag läras om. Detta gäller också den politiska verksamheten.

451 Som ett led i att säkra förmåga vid höjd beredskap krigsplaceras idag personal på olika platser, även
452 anställda i kommuner och regioner. Detta är i grunden positivt och gör att en prövning och

453 bedömning om var personalen behövs som mest kan göras redan innan beredskap höjs och krig
454 bryter ut. Myndigheterna hinner i god tid undersöka vilket intresse som väger tyngst om man
455 exempelvis skulle ha en aktiv krigsplacering i Försvarsmakten sedan tidigare och samtidigt behövs på
456 en annan viktig position.

457 I händelse av höjd beredskap är det kommunstyrelsen i en kommun som har det politiska formella
458 ansvaret för all ordinarie verksamhet *och* ledningen för kommunens del av civila försvaret (Lag
459 2006:544). I fredstid ska man dessutom öva och förbereda sig för verksamhet under höjd beredskap.
460 En ledamot i kommunstyrelsen kan dock inte krigsplaceras i sitt politiska uppdrag. Detta innebär i
461 teorin att vi kan ha stora delar av politiska kommun-/regionledningar runt om i Sverige som vid höjd
462 beredskap kallas in till sina ordinarie krigsplaceringar och försvinner från sin kommun/region och inte
463 kan utföra sitt politiska uppdrag. Detta kan leda till sämre ledning, svårare att utkräva ansvar och
464 svagare demokratisk grund i de politiska beslut som fattas. Syftet med att öva i fredstid urholkas
465 också om ledningen inte finns närvarande vid höjd beredskap.

466 Demokratin måste fungera även vid höjd beredskap och krig särskilt som vi inte på förhand vet hur
467 länge en sådan situation kommer att pågå. Lagstiftningen bör därför ses över för att undersöka på
468 vilket sätt vi kan säkerställa en god politisk ledning och demokratisk representation även under dessa
469 omständigheter. Vi behöver också se till att de förtroendevalda faktiskt kan leda sin kommun i höjd
470 beredskap/krig genom att krigsplacera även de i högsta politisk ledningen.

471 Jag yrkar därför:

472 [Att-sats](#)

473 [5.44.1](#) att Centerpartiet arbetar för att säkerställa och stärka den politiska ledningens möjlighet att
474 leda kommuner/regioner i höjd beredskap/krig.

475 [5.44.2](#) att Centerpartiet arbetar för att se över möjligheten att krigsplacera ledande politiska
476 företrädare i kommuner och regioner.

477 [Yttrande Distrikt](#)

478 Motionären lyfter ett angeläget och dessvärre aktuellt område. Nyligen har tjänstepersoner på
479 nyckelpositioner inom kommuner och regioner krigsplacerats. Motionärens resonemang är en logisk
480 följd av detta samt det faktum att kommuners och regioners ledande förtroendevalda har ansvar för
481 säkerhet och civilt försvar i fredstid.

482 På MSB:s hemsida finns, som vi ser det, ett tunt resonemang om att *inte* krigsplacera politiker, utan
483 snarare rekommenderas politiken utse ersättare till de förtroendevalda som drar ut i krig. Detta
484 ställningstagande håller inte ur kommunernas /regionernas perspektiv, då det i så fall tillträder helt
485 ovana företrädare när läget i landet och lokalt verkligen behöver erfarenhet att fatta övergripande
486 beslut samt politiker som övat för säkerhetsuppgiften.

487 Genom att kunna krigsplacera ledamöter ur kommunstyrelsen respektive regionstyrelsen försäkrar
488 sig kommunen om ett stabilt ledarskap även vid höjd beredskap och krig. Dessutom, som motionären
489 konstaterar, blir de övningar som genomförs i kommun- och regionledningar i fredstid ännu mer
490 angelägna och motiverande.

491 Vi vill framhålla att eventuellt kommande lagstiftning bör hållas öppen för att behoven kan se olika ut
492 beroende på hur kommuner /regioner är organiserade. Det är kommunen /regionen som bör avgöra
493 hur många ledande politiker som ska krigsplaceras för att leda den kommunala verksamheten. Det är
494 dessutom viktigt att det är funktionen som krigsplaceras, inte namngivna personer.

495 Centerpartiets distriktsstyrelse i Kronoberg föreslår partistämman att bifalla motionen.

496 [5.45 Gemensamma försvarsresurser för militärt hotade demokratier](#)

497 **Motionskrivare:** Martin Sundin

498 Stockholms Stad C-krets, STOCKHOLMS STAD C-dist

499 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

500

501 [Brödtext](#)

502 Kriget i Ukraina har tydliggjort ett behov av att demokratier förbättrar sitt försvarssamarbete. Det
503 har också visat hur militärt beroende Europa är av USA. Men USA kan inte som tidigare självt
504 motverka det hot som kommer från de auktoritära diktaturerna Ryssland och Kina. Dessutom är
505 förtroendet för USA rubbat efter Trumps tid i Vita Huset. En försvarslösning som t.ex. Sydkorea
506 överväger i detta läge är att skaffa kärnvapen i avskräckande syfte. Det har blivit tydligt att Europa
507 måste ta ett större säkerhetspolitiskt ansvar för att bibehålla en regelbaserad världsordning, vilket
508 t.ex. har lett till ett paradigmskifte i Tysklands försvarstänkande. Ett arbete inom EU pågår för att på
509 ett mer resursbesparande sätt samordna försvaret. Inte minst hotade demokratier utanför NATO
510 skulle behöva ett förbättrat försvarssamarbete, t.ex. Ukraina, Georgien och Taiwan. Men ett
511 samarbete mellan västvärlden och dessa länder skulle för närvarande inte kunna innefatta
512 säkerhetsgarantier t.ex. motsvarande NATOs Artikel 5. Ett alternativ vore att en allians av
513 demokratiska länder har gemensamma vapenresurser som kan hyras av medlemsländer som
514 folkrättsvidrigt angrips. Varje land skulle självt ha förmågan att bemanna och underhålla dessa
515 vapenresurser. Två vapenslag som lämpar sig för samordning är ubåtar och flyg, eftersom det är för
516 kostsamt för varje enskilt land att ha tillräckligt med egna resurser. På båda dessa områden har
517 Sverige en betydande kompetens. Särskilt ubåtsfrågan har på senare tid blivit aktuell genom
518 bildandet av AUKUS, ett samarbete grundat 2021 mellan Australien, UK och USA, vilket ledde till
519 förvecklingar med Frankrike efter det Australien avbröt deras samarbete. Europa kom därmed ett
520 steg längre bort från att nå ett geopolitiskt relevant strategiskt ubåtsvapen, och har nu ett behov av
521 nya samarbeten. En stor allians av demokratier (t.ex. EU, USA, Storbritannien, Australien, Japan,
522 Sydkorea, Indien, Brasilien, Ukraina, Georgien, etc.) skulle kunna utveckla en gemensam ubåtsflotta
523 bestyckad med konventionella vapen, som kan hyras ut till ett i alliansen angripet land, t.ex. Taiwan,
524 Georgien eller Ukraina. En stor allians skulle ge ekonomiska resurser långt större än de USA har till sin
525 ubåtsflotta idag (det kan handla om en fördubbling!). Om en sådan ubåtsresurs funnits för Ukraina
526 vid Rysslands invasion hade inte Ryssland enbart riskerat att förlora sin armé i sitt angreppskrig, utan
527 globalt även sin flotta. En sådan ubåtsresurs för Taiwan skulle kunna vara det som gör att Kina avstår
528 från ett angrepp.

529 [Att-sats](#)

530 [5.45.1](#) att Centerpartiet verkar för gemensamma försvarsresurser för militärt hotade demokratier.

531 [Yttrande Distrikt](#)

532 Motionären beskriver mycket insiktsfullt och korrekt behovet av världen hjälper hotade, och i många
533 fall, finansiellt svaga demokratier.

534 Det är Centerpartiets förhoppning att Sverige är medlem i NATO i juli 2023. I och med medlemskapet
535 så ställs många nya krav och begränsningar på vad Sverige kan och inte kan göra. De resurser som vi
536 har i form av ubåtar och flyg kommer att vara en del av en större krigsplacering även i fredstid. Att
537 låna ut dessa kommer att behöva vara en del av en gemensam NATO koordinering.

538 Utifrån detta uppmanar distriktsstämman partistämman att avslå motionen.

539 [5.46 Motion om att införa kraftfulla hållbarhetskrav i Försvarens](#) 540 [beställningar av drivmedel och material](#)

541 **Motionskrivare:** Christina Persson

542 LUNDS KOM KRETS C-krets, SKÅNE C-dist

543 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

544

545 [Brödtext](#)

546 För att uppnå FN:s globala hållbarhetsmål i Agenda 2030 är Försvarens ambition att bidra till
547 hållbar konsumtion genom att aktivt ställa krav på och följa upp beställningar av försvarsmateriel,
548 varor och tjänster.

549 En stor del av den hållbara konsumtionen handlar om upphandling. Miljöpåverkan från
550 materielsystem sker under systemens hela livscykel; råmaterial, tillsatser, tillverkning och användning
551 till utfasning av uttjänt materiel.

552 Rutinerna vid anskaffning av materielsystemen gör att Försvarens behöver ställa kraftfulla
553 miljökrav vid upphandling. En del av Försvarens materiel ska användas i 50 år, och utveckling
554 och framtagning av materielsystem kan innebära en process på cirka tio år. När nu glädjande nog
555 Försvarens verksamhet ska utökas, måste upphandling och långsiktig hållbarhet gå hand i hand.

556 Försvarens är en stor energianvändare som ger ett betydande energi- och klimatavtryck. Den
557 största energiposten, cirka 60 procent, utgörs av drivmedelsanvändning, inom vilken flygbränsle står
558 för cirka 70 procent. När det gäller utsläpp av koldioxid står drivmedelsanvändningen för mer än 80
559 procent av det totala koldioxidutsläppet. Försvarens måste därför göra betydligt större
560 ansträngningar för att minska utsläpp av växthusgaser för att minska sitt klimatavtryck.

561 Det är positivt ur säkerhetssynpunkt om bränslet kan produceras så lokalt som möjligt. Därför är mer
562 användning av soleil, inhemsk vattenkraft, kärnkraft och biobränsle bättre än som idag att vara
563 beroende av fossila drivmedel från utlandet.

564 Centerpartiet ska i Försvarensutskottet driva på

565 [Att-sats](#)

566 [5.46.1](#) att en organisation för inköp och upphandling inom Försvarens byggs upp, där
567 kompetens för miljö- och hållbarhet inkluderats för att kunna ställa hårda krav.

568 [5.46.2](#) att Försvarens årligen rapporterar till Försvarensutskottet hur arbetet går och i vilka
569 upphandlingar man varit framgångsrik att få igenom hållbarhetskrav.

570 [5.46.3](#) att Försvarens inleder inköpsamarbete med andra stora aktörer i Sverige, till exempel
571 Swedavia, för att ersätta sina fossila drivmedel inklusive flygbränslet med hållbara alternativ.

572 [Yttrande Distrikt](#)

573 Motionären lyfter en mycket viktig fråga. Den svenska försvarsmakten genomgår just nu en historiskt
574 stor och snabb upprustning. För Centerpartiet är det självklart att alla statens myndigheter ska
575 genomsyras av ett stort hållbarhetstänk, det gäller även försvarsmakten. Centerpartiet driver på för

576 att det ska forskas med kring alternativa bränslen till militära fordon. Försvarsmakten har bland
577 annat genomfört ett testprojekt med att köra Jas på biodrivmedel.

578 Försvarsmaktens verksamhet är väldigt unik och ibland kan olika intressen stå emot varandra. Delar
579 av försvarsmaktens verksamhet är av förståeliga skäl under strikt sekretess gällande upphandlingar
580 med mera.

581 Centerpartiet kommer fortsatt driva på för att samtliga av statens myndigheter och bolag ska göra
582 vad som krävs för att bidra i den gröna omställningen, det gäller även försvarsmakten.

583 **Beslut:**

584 26. att anse att-satsen besvarad

585 27. att anse att-satsen besvarad

586 28. att anse att-satsen besvarad

587 [5.47 Allmän värnplikt för alla](#)

588 **Motions skrivare:** Sara Sjödal

589 TIERPS KOMMUNKRETS C-krets, UPPSALA C-dist

590 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

591

592 [Brödtext](#)

593 I den omvärld vi just nu befinner oss med krig i Europa behöver vi bygga upp en nationell
594 motståndskraft. Pandemin har visat behovet av ett samhälle som håller ihop, håller ut och håller i.
595 Det är även grunden i att vara rustad för att kunna möta militära angrepp. Att bygga stark beredskap
596 på förhand för såväl militära angrepp som naturkatastrofer eller som i nuvarande fall en pandemi är
597 avgörande för hur pass bra samhället kommer stå emot dessa påfrestningar.

598 Allmän värnplikt för alla skulle skapa ökad individkunskap i hantering av såväl grundläggande
599 sjukvård (HLR) och livräddning, militärt försvar samt överlevnad under enkla förhållanden. Ett
600 samhälle bygger sin styrka underifrån, med grundutbildade individer ökar den gemensamma styrkan.

601 Tjänstgöring för alla innebär att alla individer hamnar i nya grupptillhörigheter. Gruppernas framgång
602 bygger på i vilken grad individernas olikheter kan byggas till en gemensam styrka. Detta är en
603 pusselbit i att överbrygga samhällsklyftor och polarisering. En kollektiv grupperfarenhet skapar
604 förutsättningar för ökad förståelse för varandra, en grundläggande del i att bygga ett samhälle som
605 håller ihop oavsett utmaning.

606 [Att-sats](#)

607 [5.47.1](#) att allmän värnplikt för alla i åldersgruppen 19 år införs.

608 [Yttrande Distrikt](#)

609 Vi har snabbt skakats om i vår vana att bo på en trygg del av världen sedan Rysslands fullskaliga
610 invasion av Ukraina för drygt ett år sedan. När kriget är i vår närhet så behöver vi också titta på vår
611 egen försvarsförmåga. Syftet att ge alla en grundläggande utbildning och ökad individkunskap som
612 motionären skriver är gott i sig. Men vi kan också konstatera att gå ifrån som idag 5000 värnpliktiga
613 till allmän värnplikt är ett mycket stort steg att ta. Med alltifrån utbildningsplatser, personal till
614 material. Centerpartiet ser positivt på att flera ska göra värnplikt och följer målet med att år 2025 ska

615 antalet öka till 8000 värnpliktiga och i nästa planperiod öka till 10.000-12.000 individer. Likaså är
616 Centerpartiet positiva till förslaget om civilplikt. För det är tydligt om vi tittar på Ukraina att
617 försvarsförmåga bygger på flera grundstenar än enbart det militära.

618 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta

619 Att anse motionen besvarad

620 Distriktsstämman beslutade

621 Att anse motionen besvarad

622 [5.48 Krisberedskapsstöd för uppvärmning av bostäder vid el-avbrott](#)

623 **Motionskrivare:** Sara Sjödal

624 TIERPS KOMMUNKRETS C-krets, UPPSALA C-dist

625 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

626

627 [Brödtext](#)

628 Idag är eltillgång en självklarhet och en förutsättning för att värmen i de flesta bostäder ska hållas
629 uppe kalla dagar. Men vad händer vid längre elavbrott vintertid? Då är det långt ifrån alla bostäder
630 som har ett uppvärmningssystem som fungerar och trycket på samhället, kommuner och
631 myndigheter kommer öka för att hantera krisituationen.

632 Att öka antalet bostäder som har en primär eller sekundär värmekälla oberoende av el är därför en
633 del i att stärka hushållens krisberedskap. Det är viktigt att ha system på plats vid kris. Vårt
634 egenansvar för att klara av en kris är högt men trots det kan konstateras att den svaga länken är
635 eltillgång.

636 Vi har nu att välja mellan att hoppas på att inga större elavbrott inträffar under kalla vinterdagar eller
637 att uppmuntra investeringar i civil beredskap.

638 [Att-sats](#)

639 [5.48.1](#) att fastighetsägare erbjuds ett statligt investeringsstöd för att uppmuntras investera i ökad
640 civil krisberedskap för uppvärmning av bostäder oberoende av eltillgång.

641 [Yttrande Distrikt](#)

642 Motionären lyfter en mycket viktig beredskapsfråga: Samhällets sårbarhet vid elavbrott. Det gäller
643 inte bara uppvärmning, som är motionens huvudtema, utan de allra flesta samhällsbärande
644 funktionerna som vård & omsorg, skola och inte minst

645 livsmedelsrelaterade frågor; produktion, distribution och handel. Många kommuner arbetar med att
646 upprätta trygghetspunkter dit medborgarna ska kunna vända sig för att få värme, vatten, mat och
647 exempelvis ladda telefoner. Sådana trygghetspunkter kan inrättas i skolor, bygdegårdar eller på
648 vårdinstitutioner, men det är också viktigt att det finns en grundberedskap i hushållen.

649 I flerfamiljshus anslutna till fjärrvärme, som kanske fungerar trots lokalt strömavbrott, behövs el till
650 cirkulationspumpar, och här skulle ett investeringsstöd kanske stimulera till satsningar för
651 kriselförsörjning. I småhus på landsbygden finns ofta redan eldstäder för biobränslen, men även här
652 kan det finnas behov av nödström. I tätorter med villabebyggelse är eldning med biobränslen
653 förknippat med vissa problem p.g.a. rökavgaserna, och eldning är därför omgärdat av ganska stränga

654 regelverk. Att via generella investeringsstöd till införskaffande av bioeldade reservvärmekällor skulle
655 riskera att öka problemen med miljöstörande eldning i tätorter. Det ter sig inte möjligt att ålägga
656 någon att bara använda en installerad eldstad i händelse av strömavbrott.

657 Sammanfattningsvis kan man hoppas att det allmänt ökade krismedvetandet också får
658 fastighetsägare att förbereda sig för längre strömavbrott och åtminstone planera för viss
659 nödströmförsörjning, precis som att hushållen behöver ha lager av basmat och vatten. Att införa ett
660 generellt investeringsstöd ter sig dock svårhanterligt då förhållandena är så olika både geografiskt
661 och för de skilda fastighetstyperna.

662 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta

663 Att anse motionen besvarad

664 Distriktsstämman beslutade

665 Att anse motionen besvarad

666 [5.49 Motion om robusthet i relation till den digitala utvecklingen inom](#) 667 [det offentliga Sverige](#)

668 **Motionskrivare:** Pernilla Berlin

669 SJÖBO KOM KRETS C-krets, SKÅNE C-dist

670 [Ange medmotionär/Motionärer](#)

671

672 [Brödtext](#)

673 Den digitala utvecklingen av samhällets olika funktioner är praktiskt och underlättar livet för många.
674 Inte minst finns ett kostnadseffektivt element i digitaliseringen som vi inte kan bortse ifrån. Samtidigt
675 behöver vi mot bakgrund av bland annat det säkerhetspolitiska läget ta vår krisberedskap på allvar
676 och utveckla en kontinuitetsplanering som fungerar. Det behövs plan B och plan C för att nå en
677 robusthet i vår motståndskraft i det fall något allvarligt inträffar. Analog lösningar tenderar att gå
678 förlorade i den nya digitala verkligheten. Men analog lösningar (penna och papper osv) är
679 nödvändigt att planera för och bör finnas som backup i större utsträckning än idag.

680 [Att-sats](#)

681 [5.49.1](#) att Centerpartiet verkar för att det införs lagstadgade krav på analog kontinuitetshantering
682 så att Sverige utvecklar en robusthet i händelse av vardagskriser till allvarligare kriser och
683 krig.

684 [Yttrande Distrikt](#)

685 Bra motion.

686 Vi är sårbara i den digitala världen, så en utredning om att göra ett mer robust Back-Up är
687 välkommet.

688

689 **Beslut:**

690 att bifalla motionen